

Er det ikke forbausende? Laales disse Overskridelser noget andet Sted? og naar vi saa komme og spørge: Kunne de ikke komme af med 70,000 Rbd. i Mulkst, saa svarer man: Nei, det er ikke rimeligt, efter Kontrakterne kunne de nok slippe, og saa løbe de os ud af Hænderne. Saaledes er det paa mange Punkter; men det er demoraliserende, og naar den ærede Minister siger, at det er dyrt at være streng, saa tror jeg det Modsatte. Jeg tror, at man i alle Maader, selv om Beløbene blive noget højere, naar man faar sine Tidspunkter opfyldte, vil haabe moralsk og pekuniært være bedre tjent med dette end med det andet System. Det er min Opfattelse, at det ikke gaar an, at man i den Henseende bliver saa slap i sine Principer, saa at man ikke tror, at et Ord er et Ord og en Mand en Mand i saadanne Forhold. Jeg siger derfor, at jeg hverken paa det første Stadium eller senere — uagtet jeg skal indrømme, at der er flere Spørgsmaal, som kunde blive Gjenstand for Underøgelse, hvad der ogsaa er nævnt af andre ærede Lædere — efter Kontrakterne paa nogen Maade kan fristjende Regjeringen for Ansvar for den Tilstand, der eksisterer; den er bedrøvelig for mange, mange Borgeres Vedkommende, og flere enkelte Mænd, ikke blot Staten, volder den meget betydelige Løb. Det er dog forbausende at tænke sig, at naar vi naae Nytaar, ere vi fire Aar over det Tidspunkt, der i Loven blev fastsat for Gæbjerg Havns Fuldbendelse, og den er ikke færdig endnu. Man behøver blot at nævne dette for at se, hvortil saadanne Principer og Regjeringsmaximer kunne føre, for hvilke den ærede Minister har været en saa flink Tolk i Dag. Det er jo selvfølgelig aldeles ligegyldigt, hvad enten Summerne staa i Loven af 1868 eller ikke. Enhver veed jo, at Finantsloven staar over alle Love, og at, naar en Bevilling ikke er givet, da kan Loven ikke udføres. Vi vilde ikke hebreide Regjeringen Noget, dersom den var kommen og forlangt af Rigsdagen f. Ex. en Bevilling af 3—500,000 Rbd., hvorved den derhos søgte Ret til at slutte en bindende Kontrakt inden for en bestemt Sum, og Rigsdagen saa havde negtet en saadan Bevilling. Jeg skulde da ikke have været at reise nogen Anke mod Regjeringen med Hensyn til Tidspunktet, det er selvfølgelig, thi Loven kunde den ikke udføres uden Bevilling. Det er derfor et Hensyn, som den ærede Minister betonedde meget stærkt, men som efter min Formening ikke har Noget med Sagen at gøre. Naar den ærede Minister nævnedde, at det væstlige Banestrøg blev anlagt for 4 Millioner og det østlige for 30 Millioner, tror jeg dog ikke, at denne Beregning er ganske rigtig, men det skal jeg dog lade staa hen; der er overhovedet ikke her Tale om en Tale fra eller til men om selve Principerne. Jeg skal derfor overfor den meget ærede Minister sige,

at den ærede Regjering — vi tale ikke om den ærede Minister, jeg taler i Grunden ikke om en enkelt Minister, men jeg taler om Regjeringerne fra 1868 til nu, jeg lægger ikke hele Skylden paa en enkelt Mand — kan lige overfor dette Forhold paa ingen Maade komme til at undgaa et bestemt moralsk Ansvar; i hvilken Grad man kan sige juridisk Ansvar, skal jeg ikke her tale om, thi det moralske og politiske Ansvar kan jo blive tungt nok for Regjeringen at bære; men det er Et, at det er tilstede, og Regjeringen erkjender det, men et Andet er, at Regjeringen, skjøndt det er tilstede, taler, som om det var forbausende, at Nogen vilde rette nogensomhelst Breddelse mod Regjeringen, og den ærede Minister var strax villig til at erkjende, hvad jeg begyndte med, at han snarere havde forjent — (Indenrigsministeren og Th. Nielsen: En Guldbmedaille!) ja, jeg sætter en Tankestreg. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger) vil jeg blot sige et Par Ord til. Jeg er ikke enig med ham i den Opfattelse og den Fremstilling, han gav af de i 1871—72 foreliggende Forhold. Den daværende Finantsminister sagde vel ikke, at han vilde have Indkomstskattens Beløb til at bygge Båner for, men naar han gav tydelig tilkjende, at han vilde anse sig for berettiget til at undlade at bygge Bånerne, hvis han ikke fik Indkomstskattebeløbet, betyder det i Virkeligheden det Samme, og det var denne Magime, som atter var uheldig, og som vakte saa stærk Opposition imod det ærede Medlem. I Rette med det ærede Medlem skal jeg imidlertid ikke gaa af samme Grund, som er nævnt af det ærede Medlem for Beile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen). Naar en Minister sætter sig selv ind paa sin Anskuelse, tilgiver man ham let, at denne Anskuelse er feil; det er kun, naar de stadig blive ved at fastholde deres Anskuelse, uden at turde vove dem selv ind paa den, at man bliver ubønhørlig lige overfor feilagtige Anskuelser. Det var i Grunden den eneste Bemærkning, jeg kunde falde paa at gjøre eller have Anledning til at gjøre for mit Vedkommende lige overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger).

Indenrigsministeren: Det ærede Medlem, som sidst havde Ordet, udtalte sig derhen, at han ikke kunde billige, at man mente, paa saa let en Maade at kunne tage sig et Ansvar som det her ommeldte, og at Regjeringen ikke burde skyde et saadant Ansvar fra sig. Den første Betingelse for, at man skal tage sig et Ansvar blot nogens kunde tungt, er dog, at man erkjender, at der overhovedet eksisterer noget som helst Ansvar. Jeg vedkjender mig — og min meget ringe Deltagelse i denne Sag gjør jo, at jeg her i hvert Fald kan tale som den, der ikke personlig er interesseret i dette Ansvar — at min Mening om denne Sag er, at der er handlet med en ganske ualmind-